

Rada
Európskej únie

V Bruseli 21. decembra 2018
(OR. en)

15788/18

**Medziinštitucionálny spis:
2018/0433 (COD)**

**AVIATION 175
PREP-BXT 65**

NÁVRH

Od:	Jordi AYET PUIGARNAU, riaditeľ, v zastúpení generálneho tajomníka Európskej komisie
Dátum doručenia:	20. decembra 2018
Komu:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2018) 893 final
Predmet:	Návrh NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY o spoločných pravidlách na zabezpečenie základnej leteckej prepojenosti vzhľadom na vystúpenie Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Únie

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2018) 893 final.

Príloha: COM(2018) 893 final

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 19. 12. 2018
COM(2018) 893 final

2018/0433 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

**o spoločných pravidlách na zabezpečenie základnej leteckej prepojenosti vzhľadom na
vystúpenie Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Únie**

(Text s významom pre EHP)

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

- **Dôvody a ciele návrhu**

Spojené kráľovstvo predložilo 29. marca 2017 oznámenie o svojom zámere vystúpiť z Únie podľa článku 50 Zmluvy o Európskej únii. Znamená to, že ak nedôjde k ratifikácii dohody o vystúpení¹, primárne a sekundárne právo Únie sa na Spojené kráľovstvo prestane uplatňovať od 30. marca 2019 („dátum vystúpenia“). Spojené kráľovstvo sa tak stane tretou krajinou.

Medzinárodná letecká doprava nemôže prebiehať bez výslovného súhlasu zapojených štátov. Príčinou je ich úplná a výlučná zvrchovanosť, pokiaľ ide o vzdušný priestor nad ich územím. Štáty bežne upravujú leteckú dopravu prostredníctvom dvojstranných dohôd o poskytovaní leteckých služieb, v ktorých stanovujú konkrétne práva, ktoré si navzájom udeľujú, a podmienky ich vykonávania. Dopravné práva a služby priamo súvisiace s ich výkonom sú výslovne vyňaté z rozsahu pôsobnosti Všeobecnej dohody o obchode so službami².

V rámci Únie sloboda leteckých dopravcov členských štátov (leteckí dopravcovia Únie) poskytovať letecké dopravné služby v rámci územia EÚ vyplýva výlučne z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 z 24. septembra 2008 o spoločných pravidlách prevádzky leteckých dopravných služieb v Spoločenstve, v ktorom sa stanovujú aj pravidlá udeľovania licencií predmetným dopravcom.

Bez náležitých ustanovení v dohode o vystúpení by sa na služby leteckej dopravy medzi Spojeným kráľovstvom a členskými štátmi po vystúpení Spojeného kráľovstva už viac uvedené nariadenie nevzťahovalo. Niektorí leteckí dopravcovia s prevádzkovou licenciou vydanou v Spojenom kráľovstve alebo s hlavným miestom výkonu práce v Spojenom kráľovstve, alebo s väčšinou vo vlastníctve alebo pod účinnou kontrolou Spojeného kráľovstva alebo jeho štátnych príslušníkov by navyše už viac nespĺňali podmienky stanovené v uvedenom nariadení, a teda by už neboli leteckými dopravcami Únie.

Z uvedených skutočností vyplýva, že bez náležitých ustanovení v dohode o vystúpení by od 30. marca 2019 dotknutí leteckí dopravcovia už nemali právny základ na poskytovanie leteckých dopravných služieb medzi Spojeným kráľovstvom a členskými štátmi. Dopravcovia v ktorejkoľvek z opísaných situácií by prišli o svoju prevádzkovú licenciu na území Únie, a teda o právo prevádzkovať leteckú dopravu v rámci územia Únie.

Priame služby leteckej dopravy medzi Spojeným kráľovstvom a členskými štátmi vykonávajú takmer výlučne dopravcovia zo Spojeného kráľovstva a Únie. Ak by títo leteckí dopravcovia stratili právo poskytovať služby leteckej dopravy medzi Spojeným kráľovstvom a členskými štátmi, došlo by k jej vážnemu narušeniu. Prevádzka by prestala na väčšine tratí letových prevádzkových služieb medzi Úniou a Spojeným kráľovstvom, ak nie na všetkých. Naproti tomu trate v rámci Únie, na ktorých by po vystúpení Spojeného kráľovstva už dopravu neprevádzkovali jeho leteckí dopravcovia, by zostali v plnej miere prístupné pre leteckých dopravcov Únie.

¹ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/draft_withdrawal_agreement_0.pdf.

² Príloha 1B k Dohode o založení Svetovej obchodnej organizácie, Marrákeš 15. apríla 1994.

V prípade brexitu bez dohody sa očakávajú tieto vážne dôsledky pre dotknuté hospodárstva: čas cestovania a náklady v leteckej doprave by sa výrazne zvýšili, pretože by sa hľadali alternatívne trate, a takisto by sa zvýšil tlak na infraštruktúru v leteckej doprave na týchto alternatívnych tratiach, pričom by zároveň došlo k zníženiu dopytu po leteckej doprave. Dôsledky by teda bolestne pocítil nielen sektor leteckej dopravy, ale aj iné hospodárske odvetvia, ktoré sú od neho do veľkej miery závislé. Vyplývajúce prekážky obchodu by obmedzovali obchodovanie na vzdialených trhoch, ako aj pôsobenie podnikov na doterajšom mieste a ich (spätné) premiestnenie. Narušenie prepojenosti v leteckej doprave by znamenalo stratu strategickú výhodu Únie a členských štátov.

Komisia v oznámení „Príprava na vystúpenie Spojeného kráľovstva z Európskej únie 30. marca 2019: krízový akčný plán“ z 13. novembra 2018³ oznámila svoj úmysel navrhnúť opatrenia na zabezpečenie toho, aby leteckí dopravcovia zo Spojeného kráľovstva mali povolenie vykonávať lety ponad územie Európskej únie, uskutočňovať technické zastávky (napr. dopĺňanie paliva bez nástupu/výstupu cestujúcich), ako aj pristávať v Európskej únii a letieť späť do Spojeného kráľovstva. Tieto opatrenia by boli podmienené tým, že Spojené kráľovstvo bude uplatňovať rovnocenné opatrenia na leteckých dopravcov z Európskej únie.

Účelom tohto návrhu teda je stanoviť predbežné opatrenia na reguláciu leteckej dopravy medzi Úniou a Spojeným kráľovstvom po jeho vystúpení z Únie (článok 1). Týmto opatreniami sa má udržať základná prepojenosť počas krátkeho prechodného obdobia (článok 12).

Navrhovaným nariadením sa v prvom rade (článok 3) stanovuje jednostranné udelenie prvej, druhej, tretej a štvrtej slobody dopravných práv leteckým dopravcom Spojeného kráľovstva, aby mohli naďalej lietať nad územím Únie a uskutočňovať na ňom technické zastávky, ako aj prevádzkovať dopravu na priamych tratiach medzi predmetnými územiami. Pritom sa nerozlišuje medzi prepravou cestujúcich a nákladu, ani medzi pravidelnými a nepravidelnými leteckými dopravnými službami. V súlade s cieľom navrhovaného nariadenia, teda zabezpečiť základnú prepojenosť, sa kapacita leteckých dopravcov Spojeného kráľovstva povolená na poskytovanie prepravy (teda počet letov – „frekvencie“) zmrazuje na úroveň pred brexitom. Podľa tohto nariadenia sa pre leteckých dopravcov Spojeného kráľovstva na poskytovanie služieb leteckej dopravy neplánujú žiadne z bežných modalít prevádzkovej flexibility (napr. dohody o marketingovej spolupráci, lízing lietadiel, zmena lietadla pri zachovaní čísla letu – teda „change of gauge“ či zabezpečovanie leteckej dopravy do viac než jedného bodu pri tom istom lete – teda „co-terminalisation“).

Na práva udelené leteckým dopravcom Spojeného kráľovstva sa vzťahuje zásada „reciprocity“, a teda sa v navrhovanom nariadení (článok 4) stanovuje mechanizmus, ktorým sa má zabezpečiť, aby práva leteckých dopravcov Únie v Spojenom kráľovstve zostali rovnocenné s právami udelenými leteckým dopravcom Spojeného kráľovstva podľa navrhovaného nariadenia. V opačnom prípade má Komisia právomoc prijímať prostredníctvom vykonávacích aktov potrebné opatrenia na nápravu situácie, napríklad obmedzením alebo zrušením prevádzkových oprávnení leteckých dopravcov Spojeného kráľovstva. Posúdenie miery rovnocennosti a prijatie nápravných opatrení zo strany Komisie nie je obmedzené na prísny formálny súlad medzi dvoma právnymi poriadkami, pretože medzi dotknutými trhmi existujú výrazné rozdiely a je potrebné vyhnúť sa automatickému kopírovaniu predpisov, ktoré by mohlo v konečnom dôsledku byť v protiklade so záujmami Únie.

³ COM(2018) 880 final.

Rovnako ako vo všetkých dohodách Únie o poskytovaní leteckých služieb sa aj v navrhovanom nariadení (hoci jeho účelom je dočasne zabezpečiť základnú prepojenosť) stanovuje flexibilný mechanizmus, ktorým sa leteckým dopravcom Únie majú zabezpečiť spravodlivé a rovnaké príležitosti v hospodárskej súťaži s leteckými dopravcami Spojeného kráľovstva od momentu, keď sa na Spojené kráľovstvo už nebude vzťahovať právo Únie. Predpokladom rovnakých podmienok je, aby Spojené kráľovstvo aj po vystúpení z EÚ naďalej v leteckej doprave uplatňovalo dostatočne vysoké štandardy, pokiaľ ide o: spravodlivú hospodársku súťaž vrátane regulovania kartelov, zneužívania dominantného postavenia a fúzií; zákaz neoprávnených štátnych subvencií; ochranu pracovníkov; ochranu životného prostredia; bezpečnostnú ochranu a bezpečnosť. Navyše sa musí zabezpečiť, aby leteckí dopravcovia Únie neboli ani *de iure* ani *de facto* v Spojenom kráľovstve znevýhodňovaní. Preto sa v navrhovanom nariadení (článok 5) Komisii zveruje úloha monitorovať podmienky hospodárskej súťaže medzi leteckými dopravcami Únie a Spojeného kráľovstva a udeľuje sa jej právomoc prijímať prostredníctvom vykonávacích aktov potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby boli dané podmienky v každom okamihu splnené.

Zavedli sa postupy potrebné na to, aby členské štáty mohli overovať, či leteckí dopravcovia, lietadlá a posádky, ktoré letia a ich územia na základe tohto nariadenia, majú licenciu alebo overenie od Spojeného kráľovstva v súlade s medzinárodne uznávanými bezpečnostnými normami, či sú splnené všetky relevantné vnútroštátne právne predpisy a právne predpisy Únie a či udelené práva neboli prekročené (články 6 až 9).

Výslovne sa ustanovuje, že členské štáty nesmú rokovať o žiadnych dvojstranných dohodách o poskytovaní leteckých služieb so Spojeným kráľovstvom ani takéto dohody s ním uzatvárať v otázkach, ktoré spadajú do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, a nesmú leteckým dopravcom Spojeného kráľovstva v súvislosti s leteckou dopravou ani iným spôsobom udeliť žiadne iné práva než práva udelené v tomto nariadení (článok 3). Zodpovedné príslušné orgány však samozrejme budú môcť spolupracovať v rozsahu potrebnom na správne vykonávanie nariadenia (článok 10), aby dochádzalo k čo najmenšiemu možnému narušeniu riadenia leteckých služieb poskytovaných pod záštitou Spojeného kráľovstva po jeho vystúpení z EÚ.

Európska rada (článok 50) 13. decembra 2018 zopakovala svoju výzvu, aby sa na všetkých úrovniach zintenzívnili práce týkajúce sa pripravenosti na následky vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ, pričom sa majú zohľadniť všetky možné výsledky rokovaní. Tento akt je súčasťou balíka opatrení, ktoré Komisia prijíma v reakcii na túto výzvu.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Toto navrhované nariadenie je určené ako *lex specialis*, ktorým by sa riešili niektoré dôsledky vyplývajúce zo skutočnosti, že nariadenie (ES) č. 1008/2008 sa už nebude vzťahovať na leteckú dopravu medzi Spojeným kráľovstvom a zostávajúcimi členskými štátmi od momentu, keď Spojené kráľovstvo vystúpi z EÚ, a v prípade že sa neuzavrie dohoda o vystúpení. Navrhované podmienky sú obmedzené na to, čo je v tejto súvislosti nevyhnutné, aby sa predišlo neprimeranému narušeniu. Mali by sa uplatňovať iba počas obmedzeného časového obdobia. Tento návrh je preto v úplnom súlade s existujúcimi právnymi predpismi, a predovšetkým s nariadením (ES) č. 1008/2008.

- **Súlاد s ostatnými politikami Únie**

Tento návrh dopĺňa nariadenie Únie (ES) č. 1008/2008. Hoci koncepcia sledovaná v dohodách Únie o leteckej doprave s tretími krajinami sa v tomto nariadení v niektorých oblastiach dodržala (napr. prevádzkové opatrenia), jeho konkrétny účel a kontext, ako aj jeho jednostranná podstata, si vyžadujú reštriktívnejší prístup k udeľovaniu práv i konkrétnejšie ustanovenia zamerané na zachovanie rovnocennosti práv a rovnakých podmienok.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

Právnym základom je článok 100 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

Navrhovaný akt by dopĺňal nariadenie Únie (ES) č. 1008/2008 tak, aby bola zabezpečená základná prepojenosť napriek skutočnosti, že nariadenie sa bude musieť prestať uplatňovať na dotknuté prepravné operácie. Daná prepojenosť by sa zaručila rovnakým spôsobom v prípade dopravy do všetkých bodov v Únii a z týchto bodov, aby sa zabránilo narušeniam vnútorného trhu. Preto je nevyhnutné vykonať opatrenia na úrovni Únie, keďže vytýčený cieľ by nebolo možné dosiahnuť opatreniami na úrovni členských štátov.

- **Proporcionalita**

Navrhované nariadenie sa považuje za primerané, pretože na jeho základe možno zabrániť neprimeraným narušeniam spôsobom, ktorý zároveň leteckým dopravcom Únie zaručí rovnaké podmienky v hospodárskej súťaži. Nepresahuje rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie tohto cieľa. Platí to predovšetkým pre podmienky, za ktorých sa udeľujú príslušné práva týkajúce sa okrem iného potreby, aby Spojené kráľovstvo udeľovalo rovnocenné práva, a spravodlivej hospodárskej súťaže, a pre časové obmedzenie úpravy.

- **Výber nástroja**

Keďže aktom sa upravujú záležitosti úzko súvisiace s nariadením (ES) č. 1008/2008 a rovnako ako dané nariadenie má zabezpečiť úplne harmonizované podmienky hospodárskej súťaže, mal by mať podobu nariadenia. Táto podoba takisto predstavuje najvhodnejšiu reakciu na naliehavosť situácie/kontextu, pretože čas do vystúpenia Spojeného kráľovstva z Únie (bez uzavretej dohody o vystúpení) je príliš krátky na transpozíciu ustanovení smernice.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia ex post/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Neuplatňuje sa z dôvodu výnimočnej, dočasnej a jedinečnej povahy udalosti vyžadujúcej si tento návrh, ktorý sa netýka cieľov existujúcich právnych predpisov.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Rôzne zainteresované strany v oblasti letectva, ako aj zástupcovia členských štátov upozornili na výzvy vyplývajúce z vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ a na možné riešenia.

Spoločnou témou v prezentovaných názoroch bola potreba regulačného zásahu v záujme zachovania určitého stupňa leteckej prepojenosti. Pokiaľ ide o dopravné práva, zainteresované strany nie sú schopné prijať vlastné krízové opatrenia na zmiernenie škodlivého vplyvu v prípade, že sa dohoda o vystúpení neuzavrie. Zástupcovia minimálne šiestich leteckých dopravcov, skupín leteckých dopravcov a letísk vyjadrili (prevažne prostredníctvom Medzinárodnej rady letísk – Európa) názor, že *status quo* by sa mal zachovať a leteckým dopravcom Spojeného kráľovstva by sa mal poskytnúť prístup na trh v rovnakom rozsahu ako pred jeho vystúpením z EÚ. Iné zainteresované strany (prevažne zástupcovia leteckých dopravcov z EÚ27) však zastávali názor, že *status quo* by sa nemal zachovať v situácii bez úplného zosúladenia predpisov, aby sa zaručili rovnaké podmienky na trhu. Komisia 12. júna 2018 zorganizovala seminár pre EÚ27 na tému pripravenosť, na ktorom odborníci na civilné letectvo z členských štátov osobitne zdôraznili potrebu prijať krízové opatrenia na úrovni EÚ, aby sa zabezpečila základná prepojenosť medzi EÚ27 a Spojeným kráľovstvom pre prípad, že sa dohoda o vystúpení neuzavrie.

Tieto pripomienky sa pri zostavovaní návrhu náležite zohľadnili.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Príslušné zainteresované strany Komisii poskytli viaceré typy posúdenia dôsledkov vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ pre sektor leteckej dopravy. Záverom týchto posúdení bolo, že výpadok leteckej dopravy medzi EÚ27 a Spojeným kráľovstvom by spôsobil vážne narušenia v EÚ27. Letecká prepojenosť zohráva ústrednú úlohu v hospodárstve v najširšom zmysle. Neuláhčuje len mobilitu, sama je silným motorom obchodu, rastu a zamestnanosti. Priamy príspevok leteckej dopravy k HDP Európskej únie predstavuje 110 miliárd EUR, zatiaľ čo celkový vplyv vrátane cestovného ruchu je až 510 miliárd EUR prostredníctvom multiplikačného účinku⁴. Celkový podiel cestujúcich na trasách medzi EÚ27 a Spojeným kráľovstvom v roku 2016 predstavoval 16 % celkovej dopravy v rámci EÚ, pričom medzi jednotlivými členskými štátmi EÚ boli pri tomto údaji výrazné rozdiely a podiel mohol dosiahnuť aj vyše 25 %. Navyše v roku 2017 na licenciovaných leteckých dopravcov Spojeného kráľovstva pripadalo 19,3 % leteckej dopravy v rámci EÚ, pričom 44,7 % dopravy medzi EÚ27 a Spojeným kráľovstvom vykonali licenciovaní leteckí dopravcovia z EÚ27. Alternatívne spôsoby dopravy (železničná a námorná) sú síce k dispozícii, ale len v malom počte krajín, ako je Belgicko, Francúzsko a Írsko. V prípade vzdialenejších krajín na východe a juhu Únie je cestná a železničná doprava taká časovo náročná, že nepredstavujú skutočnú alternatívu k leteckej doprave. Preto treba zmierniť výrazne škodlivý vplyv úplného výpadku leteckej prepojenosti na hospodárstvo EÚ27 a občanov.

- **Posúdenie vplyvu**

Vzhľadom na výnimočnú povahu situácie a obmedzenú potrebu, pokiaľ ide o obdobie, počas ktorého sa vykonáva zmena štatútu Spojeného kráľovstva, netreba uskutočniť posúdenie vplyvu. Neexistujú žiadne iné vecne a právne odlišné možnosti politiky než tie, ktoré sa navrhujú.

⁴ Steer Davies Gleave – Study on employment and working conditions in air transport and airports: final report, 2015.

- **Základné práva**

Tento návrh nemá žiadne dôsledky na ochranu základných práv.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Neuplatňuje sa.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Neuplatňuje sa.

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

**o spoločných pravidlách na zabezpečenie základnej leteckej prepojenosti vzhľadom na
vystúpenie Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Únie**

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 100 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru⁵,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov⁶,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Spojené kráľovstvo 29. marca 2017 predložilo oznámenie o svojom úmysle vystúpiť z Únie podľa článku 50 Zmluvy o Európskej únii. Zmluvy sa prestanú vzťahovať na Spojené kráľovstvo odo dňa nadobudnutia platnosti dohody o vystúpení alebo v prípade, ak sa tak nestane, dva roky po uvedenom oznámení, t. j. od 30. marca 2019, pokiaľ Európska rada po dohode so Spojeným kráľovstvom jednomyseľne nerozhodne o predĺžení tejto lehoty.
- (2) V nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008⁷ sa stanovujú podmienky udelenia prevádzkovej licencie Únie leteckým dopravcom, ako aj sloboda poskytovať letecké dopravné služby vnútri EÚ.
- (3) Bez osobitných ustanovení by vystúpenie Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska znamenalo ukončenie všetkých práv a povinností v súvislosti s prístupom na trh vyplývajúcich z práva Únie, ako sa stanovuje v nariadení (ES) č.

⁵ Ú. v. EÚ C , , s. .

⁶ Ú. v. EÚ C , [...], s. .

⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 z 24. septembra 2008 o spoločných pravidlách prevádzky leteckých dopravných služieb v Spoločenstve (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 293, 31.10.2008, s. 3).

1008/2008, pokiaľ ide o vzťahy medzi Spojeným kráľovstvom a zostávajúcimi 27 členskými štátmi.

- (4) Preto treba stanoviť dočasný súbor opatrení, ktoré umožnia dopravcom s licenciou v Spojenom kráľovstve poskytovať letecké dopravné služby medzi jeho územím a zostávajúcimi 27 členskými štátmi. S cieľom zabezpečiť primeranú rovnováhu medzi Spojeným kráľovstvom a zostávajúcimi členskými štátmi by sa takto udelené práva mali podmieniť tým, že Spojené kráľovstvo udelí rovnocenné práva dopravcom s licenciou v Európskej únii, a mali by sa na ne vzťahovať určité podmienky zaisťujúce spravodlivú hospodársku súťaž.
- (5) Uplatňovanie tohto nariadenia by sa malo vzhľadom na jeho dočasný charakter obmedziť na krátke obdobie bez toho, aby tým boli dotknuté prípadné rokovania a nadobudnutie platnosti budúcej dohody, ktorá bude zahŕňať dohodu o poskytovaní leteckých služieb medzi Úniou a Spojeným kráľovstvom.
- (6) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa vykonávacie právomoci mali preniesť na Komisiu, pokiaľ ide o prijatie opatrení zaručujúcich spravodlivú mieru reciprocity medzi právami, ktoré Únia a Spojené kráľovstvo jednostranne udeľujú leteckým dopravcom druhej strany, a s cieľom zabezpečiť, aby leteckí dopravcovia Únie pri poskytovaní leteckých služieb mohli súťažiť s leteckými dopravcami Spojeného kráľovstva za spravodlivých podmienok. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011⁸.
- (7) Cieľ tohto nariadenia, a to stanovenie predbežných opatrení na riadenie leteckej dopravy medzi Úniou a Spojeným kráľovstvom v prípade absencie dohody o vystúpení, nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale vzhľadom na jeho rozsah a dôsledky ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, a preto môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.
- (8) Ustanovenia tohto nariadenia by mali nadobudnúť účinnosť čo najskôr a mali by sa v zásade začať uplatňovať odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým sa zmluvy prestanú uplatňovať na Spojené kráľovstvo a v Spojenom kráľovstve s výnimkou prípadu, keď do uvedeného dátumu nadobudne platnosť dohoda o vystúpení uzavretá so Spojeným kráľovstvom. V záujme čo najskoršieho vykonania potrebných administratívnych postupov by sa však určité ustanovenia mali uplatňovať od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia,

⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Rozsah pôsobnosti

V tomto nariadení sa stanovuje dočasný súbor opatrení, ktorými sa riadi letecká doprava medzi Úniou a Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska (ďalej len „Spojené kráľovstvo“) po jeho vystúpení z Únie.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „letecká doprava“ je preprava cestujúcich, batožiny, nákladu a poštových zásielok lietadlom, a to samostatne alebo v kombinácii, ktorá sa poskytuje verejnosti za úhradu alebo nájom a ktorá zahŕňa pravidelné a nepravidelné letecké dopravné služby;
2. „medzinárodná letecká doprava“ je letecká doprava, ktorá prechádza cez vzdušný priestor nad územím viac ako jedného štátu;
3. „letecký dopravca Únie“ je letecký dopravca s platnou prevádzkovou licenciou udelenou príslušným licenčným úradom v súlade s kapitolou II nariadenia (ES) č. 1008/2008;
4. „letecký dopravca Spojeného kráľovstva“ je letecký dopravca, ktorý:
 - a) má hlavné miesto výkonu práce v Spojenom kráľovstve a
 - b) spĺňa jednu z týchto dvoch podmienok:
 - i) Spojené kráľovstvo a/alebo štátni príslušníci Spojeného kráľovstva vlastnia viac než 50 % podniku a majú nad ním účinnú kontrolu, či už priamo alebo nepriamo, prostredníctvom jedného alebo viacerých sprostredkovateľských podnikov alebo
 - ii) členské štáty Únie a/alebo štátni príslušníci členských štátov Únie a/alebo iné členské štáty Európskeho hospodárskeho priestoru a/alebo štátni príslušníci takýchto štátov, v akejkoľvek kombinácii, či už samostatne alebo spoločne so Spojeným kráľovstvom a/alebo štátnymi príslušníkmi Spojeného kráľovstva vlastnia viac než 50 % podniku a majú nad ním účinnú kontrolu, či už priamo alebo nepriamo, prostredníctvom jedného alebo viacerých sprostredkovateľských podnikov;

- c) v prípade uvedenom v písmene b) bode ii) bol držiteľom platnej prevádzkovej licencie v súlade s nariadením (ES) č. 1008/2008 deň pred prvým dňom uplatňovania tohto nariadenia, ako sa uvádza v článku 12 ods. 2;
5. „účinná kontrola“ je vzťah, ktorý tvoria práva, zmluvy alebo iné prostriedky, ktoré buď samostatne, alebo spoločne a s ohľadom na vecné skutočnosti alebo právnu úpravu umožňujú priamo alebo nepriamo uplatniť rozhodujúci vplyv na podnik, hlavne:
- a) právo použiť všetky aktíva podniku alebo ich časť;
- b) práva alebo zmluvy, ktoré poskytujú rozhodujúci vplyv na zloženie, hlasovanie alebo rozhodnutia orgánov podniku, alebo inak poskytujú rozhodujúci vplyv na riadenie obchodnej činnosti podniku.
6. „právo hospodárskej súťaže“ je právo týkajúce sa tejto činnosti, ak má účinok na letecké dopravné služby:
- a) činnosť pozostávajúca z týchto prvkov:
- i) dohody medzi leteckými dopravcami, rozhodnutia združení leteckých dopravcov a zosúladené postupy, ktorých cieľom alebo dôsledkom je zabránenie hospodárskej súťaži, jej obmedzenie alebo narušenie;
- ii) zneužívanie dominantného postavenia jedným alebo viacerými leteckými dopravcami;
- iii) opatrenia, ktoré Spojené kráľovstvo prijalo alebo uplatňuje v prípade verejných podnikov a podnikov, ktorým Spojené kráľovstvo udelilo osobitné alebo výlučné práva, a ktoré sú v rozpore s bodmi i) alebo ii), a
- b) koncentrácie medzi leteckými dopravcami, ktoré významne bránia účinnej hospodárskej súťaži, najmä v dôsledku vytvárania alebo posilňovania dominantného postavenia.
7. „subvencia“ je akýkoľvek finančný príspevok, ktorý vláda alebo ktorýkoľvek iný verejný orgán na akejkoľvek úrovni poskytne leteckému dopravcovi alebo letisku, ktorý predstavuje výhodu, vrátane týchto možností:
- a) priamy prevod finančných prostriedkov, ako sú napr. granty, pôžičky alebo prísuny kapitálu, prípadný priamy prevod prostriedkov, prevzatie záväzkov, ako sú napr. úverové záruky, kapitálové injekcie, vlastníctvo, ochrana proti bankrotu alebo poistenie;
- b) vzdanie sa alebo nevybratie príjmov, ktoré sú inak splatné;
- c) poskytovanie tovaru alebo služieb (okrem všeobecnej infraštruktúry) či nákup tovaru alebo služieb alebo

- d) realizovanie platieb do finančného mechanizmu alebo poverenie či usmernenie súkromnej inštitúcie na vykonávanie jednej alebo viacerých funkcií uvedených v písmenách a), b) a c), ktoré by inak prináležali vláde alebo inému verejnému orgánu a ktorých vykonávanie sa v žiadnom zmysle nelíši od praxe obvykle vykonávanej vládou;

Finančný príspevok zo strany vlády alebo iného verejného orgánu sa nepovažuje za výhodu, pokiaľ by rovnaký finančný príspevok poskytol súkromný účastník trhu motivovaný výlučne vyhliadkou na zisk, ktorý sa nachádza v rovnakej situácii ako príslušný verejný orgán;

- 8. „nezávislý orgán na ochranu hospodárskej súťaže“ je orgán zodpovedný za uplatňovanie a presadzovanie práva hospodárskej súťaže, ako aj za kontrolu subvencií, a splňa všetky tieto podmienky:
 - a) orgán je funkčne nezávislý a primerane vybavený zdrojmi potrebnými na plnenie svojich úloh;
 - b) pri vykonávaní svojich povinností a právomocí má orgán potrebné záruky nezávislosti od politického alebo iného vonkajšieho vplyvu a koná nestranne a
 - c) rozhodnutia orgánu podliehajú súdnemu preskúmaniu.
- 9. „diskriminácia“ je rozlišovanie akéhokoľvek druhu bez objektívneho dôvodu v súvislosti s dodaním tovaru alebo poskytovaním služieb (vrátane verejných služieb) využívaných na prevádzkovanie služieb leteckej dopravy, alebo v súvislosti so zaobchádzaním s nimi zo strany subjektov verejného sektora relevantných pre služby leteckej dopravy;
- 10. „pravidelná letecká dopravná služba“ je séria letov, pričom každý z nich má všetky tieto charakteristiky:
 - a) pri každom lete sú miesta na sedenie a/alebo kapacita na prepravu nákladu a/alebo pošty k dispozícii pre individuálny nákup zo strany verejnosti (buď priamo od leteckého dopravcu alebo od jeho poverených agentov);
 - b) uskutočňuje sa tak, aby slúžila na dopravu medzi tými istými dvoma alebo viacerými letiskami, buď:
 - i) podľa uverejneného cestovného poriadku, alebo
 - ii) letmi, ktoré sú také pravidelné alebo frekventované, že tvoria rozpoznateľnú systematickú sériu;
- 11. „nepravidelná letecká dopravná služba“ je obchodná letecká dopravná služba, ktorá sa vykonáva inak než pravidelná letecká dopravná služba;
- 12. „územie Únie“ je územie, vnútrozemské vody a pobrežné more členských štátov, na ktoré sa vzťahuje Zmluva o Európskej únii a Zmluva o fungovaní Európskej únie, ako aj podmienky stanovené v daných zmluvách, a vzdušný priestor nad nimi;

13. „územie Spojeného kráľovstva“ je územie, vnútrozemské vody a pobrežné more Spojeného kráľovstva a vzdušný priestor nad nimi;
14. „dohovor“ je Dohovor o medzinárodnom civilnom letectve, ktorý sa otvoril na podpis 7. decembra 1944 v Chicagu.

Článok 3

Dopravné práva

1. Leteckí dopravcovia Spojeného kráľovstva môžu za podmienok stanovených v tomto nariadení:
 - a) lietať ponad územie Únie bez pristátia;
 - b) uskutočňovať zastávky na území Únie na iné ako dopravné účely v zmysle dohody;
 - c) poskytovať pravidelné a nepravidelné služby medzinárodnej leteckej dopravy pre cestujúcich, kombináciu cestujúcich a nákladu, ako aj služby určené iba na prepravu nákladu medzi akýmikoľvek dvoma miestami, z ktorých jedno sa nachádza na území Spojeného kráľovstva a druhé na území Únie;
2. Podľa článkov 4 a 5 pri poskytovaní pravidelných leteckých dopravných služieb podľa tohto nariadenia nesmie celková sezónna kapacita, ktorú leteckí dopravcovia Spojeného kráľovstva poskytnú na trasách medzi Spojeným kráľovstvom a jednotlivými členskými štátmi, presiahnuť celkový počet letov (frekvencií) prevádzkovaných danými dopravcami na týchto trasách počas zimných a letných sezón IATA roku 2018.
3. Členské štáty nesmú rokovať ani uzatvárať dvojstranné zmluvy či dohody so Spojeným kráľovstvom o záležitostiach patriacich do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia. Okrem toho nesmú leteckým dopravcom Spojeného kráľovstva v súvislosti s leteckou dopravou udeliť žiadne iné práva ako tie, ktoré sa udeľujú týmto nariadením.

Článok 4

Rovnocennosť práv

1. Komisia monitoruje práva, ktoré Spojené kráľovstvo udelilo leteckým dopravcom Únie, a podmienky ich vykonávania.
2. Ak Komisia zistí, že práva, ktoré Spojené kráľovstvo udelilo leteckým dopravcom Únie, nie sú *de jure alebo de facto* rovnocenné s právami, ktoré sa týmto nariadením udeľujú leteckým dopravcom Spojeného kráľovstva, alebo že dané práva nie sú rovnako dostupné pre všetkých dopravcov Únie, môže v záujme rovnocennosti prostredníctvom vykonávacích aktov prijatých v súlade s postupom uvedeným v článku 25 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1008/2008:

- a) prispôbiť kapacitu dostupnú pre leteckých dopravcov Spojeného kráľovstva v rámci limitu stanoveného v článku 3 ods. 2 a členským štátom uložiť povinnosť náležite upraviť (existujúce a novo udelené) prevádzkové oprávnenia leteckých dopravcov Spojeného kráľovstva;
- b) vyžadovať, aby členské štáty zamietli, pozastavili alebo zrušili uvedené prevádzkové oprávnenia alebo
- c) prijať iné vhodné opatrenia.

Článok 5

Spravodlivá hospodárska súťaž

1. Komisia monitoruje podmienky, za akých leteckí dopravcovia Únie a jej letiská súťažia s leteckými dopravcami Spojeného kráľovstva a jeho letiskami pri poskytovaní leteckých dopravných služieb, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie.
2. Ak Komisia zistí, že v dôsledku niektorej zo situácií uvedených v odseku 3 tohto článku sú uvedené podmienky zjavne menej priaznivé než podmienky pre leteckých dopravcov Spojeného kráľovstva, v snahe napraviť túto situáciu prostredníctvom vykonávacích aktov prijatých v súlade s postupom uvedeným v článku 25 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1008/2008 môže:
 - a) prispôbiť kapacitu dostupnú pre leteckých dopravcov Spojeného kráľovstva v rámci limitu stanoveného v článku 3 ods. 2 a členským štátom uložiť povinnosť náležite upraviť (existujúce a novo udelené) prevádzkové oprávnenia leteckých dopravcov Spojeného kráľovstva;
 - b) vyžadovať, aby členské štáty zamietli, pozastavili alebo zrušili uvedené prevádzkové oprávnenia niektorým alebo všetkým leteckým dopravcom Spojeného kráľovstva alebo
 - c) prijať iné vhodné opatrenia.
3. Vykonávacie akty podľa odseku 2 možno prijať na nápravu týchto situácií:
 - a) poskytovanie subvencií Spojeným kráľovstvom;
 - b) Spojené kráľovstvo nezaviedlo alebo účinne neuplatňuje právo hospodárskej súťaže;
 - c) Spojené kráľovstvo nezriadilo alebo nezachovalo nezávislý orgán na ochranu hospodárskej súťaže;
 - d) Spojené kráľovstvo uplatňuje normy v oblasti ochrany pracovníkov, bezpečnostnej ochrany, bezpečnosti alebo životného prostredia, ktoré sú na nižšej úrovni než normy stanovené v práve Únie, alebo ak neexistujú príslušné ustanovenia v práve Únie, sú na nižšej úrovni než normy uplatňované všetkými členskými štátmi, no v každom prípade na nižšej úrovni než príslušné medzinárodné normy;

- e) akákoľvek forma diskriminácie voči leteckým dopravcom Únie.
4. Na účely odseku 1 si Komisia môže vyžiadať informácie od príslušných orgánov, leteckých dopravcov alebo letísk Spojeného kráľovstva. Ak príslušné orgány Spojeného kráľovstva, letecký dopravca Spojeného kráľovstva alebo letisko Spojeného kráľovstva neposkytnú požadované informácie v primeranej lehote stanovenej Komisiou alebo poskytnú neúplné informácie, Komisia môže postupovať v súlade s odsekom 2.

Článok 6

Prevádzkové oprávnenie

1. Bez toho, aby boli dotknuté právne predpisy Únie a vnútroštátne právne predpisy v oblasti bezpečnosti letectva, s cieľom vykonávať práva, ktoré im boli udelené podľa článku 3, sú leteckí dopravcovia Spojeného kráľovstva povinní získať prevádzkové oprávnenie od každého členského štátu, v ktorom chcú vykonávať svoju činnosť.
2. Dotknutý členský štát po doručení žiadosti o prevádzkové oprávnenie od leteckého dopravcu Spojeného kráľovstva bez zbytočného odkladu udelí príslušné prevádzkové oprávnenie, ak:
 - a) je žiadajúci letecký dopravca Spojeného kráľovstva držiteľom licencie v súlade s právnymi predpismi Spojeného kráľovstva a
 - b) Spojené kráľovstvo vykonáva a udržiava účinnú regulačnú kontrolu nad žiadajúcim leteckým dopravcom Spojeného kráľovstva, príslušný orgán je jednoznačne určený a letecký dopravca Spojeného kráľovstva je držiteľom osvedčenia leteckého prevádzkovateľa vydaného daným orgánom.
3. Bez toho, aby bola dotknutá potreba poskytnúť dostatočný čas na vykonanie potrebných posúdení, leteckí dopravcovia Spojeného kráľovstva sú oprávnení predkladať svoje žiadosti o prevádzkové oprávnenia odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia. Členské štáty majú právomoc schvaľovať žiadosti od uvedeného dňa za predpokladu, že sú splnené príslušné podmienky. Všetky takto poskytnuté oprávnenia nadobudnú účinnosť najskôr od prvého dňa uplatňovania tohto nariadenia uvedeného v článku 12 ods. 2.

Článok 7

Prevádzkové plány, programy a cestovné poriadky

1. Leteckí dopravcovia Spojeného kráľovstva predložia prevádzkové plány, programy a cestovné poriadky na schválenie príslušným orgánom každého dotknutého členského štátu. Každé takéto predloženie sa musí uskutočniť aspoň 30 dní pred začiatkom prevádzky.
2. Podľa článku 6 sa prevádzkové plány, programy a cestovné poriadky sezóny IATA, ktorá prebieha v prvý deň uplatňovania tohto nariadenia, ako sa uvádza v článku 12

ods. 2, ako aj prevádzkové plány, programy a cestovné poriadky prvej nasledujúcej sezóny môžu predložiť a schváliť pred daným dátumom.

Článok 8

Zamietnutie, zrušenie, pozastavenie a obmedzenie oprávnenia

1. Členské štáty zamietnu alebo prípadne zrušia či pozastavia prevádzkové oprávnenie leteckého dopravcu Spojeného kráľovstva, ak:
 - a) letecký dopravca nie je leteckým dopravcom Spojeného kráľovstva podľa tohto nariadenia alebo
 - b) neboli splnené podmienky stanovené v článku 6 ods. 2.
2. Členské štáty zamietnu, zrušia, pozastavia či obmedzia prevádzkové oprávnenia leteckého dopravcu Spojeného kráľovstva alebo uložia podmienky na takéto oprávnenie, prípadne obmedzia prevádzku či uložia podmienky prevádzky, ak nastane ktorákoľvek z týchto situácií:
 - a) neboli splnené uplatniteľné požiadavky na bezpečnostnú ochranu a bezpečnosť;
 - b) neboli splnené uplatniteľné požiadavky týkajúce sa vstupu lietadla používaného na leteckú dopravu na územie dotknutého členského štátu, jeho prevádzky na tomto území alebo odletu z tohto územia;
 - c) neboli splnené uplatniteľné požiadavky týkajúce sa vstupu cestujúcich, posádky, batožiny, nákladu a/alebo leteckej pošty na územie dotknutého členského štátu, pobytu na ňom či odchodu z neho (vrátane predpisov vzťahujúcich sa na vstup, odbavenie, prísťahovalectvo, pasy, colné odbavenie a karanténu alebo v prípade pošty poštových predpisov).
3. Členské štáty zamietnu, zrušia, pozastavia či obmedzia prevádzkové oprávnenia leteckých dopravcov Spojeného kráľovstva alebo uložia podmienky na takéto oprávnenia, prípadne obmedzia prevádzku či uložia podmienky prevádzky, ak to od nich požaduje Komisia v súlade s článkami 4 alebo 5.
4. Členské štáty informujú Komisiu a ostatné členské štáty o všetkých rozhodnutiach o zamietnutí alebo zrušení prevádzkového oprávnenia leteckého dopravcu Spojeného kráľovstva podľa odsekov 1 a 2.

Článok 9

Osvedčenia a licencie

Členské štáty uznávajú platnosť osvedčení o letovej spôsobilosti, osvedčení o spôsobilosti a licencií, ktoré Spojené kráľovstvo vydalo či vyhlásilo za platné a ktoré sú stále platné, na účely prevádzkovania leteckých dopravných služieb leteckými dopravcami Spojeného

kráľovstva podľa tohto nariadenia za predpokladu, že takéto osvedčenia alebo licencie boli vydané alebo vyhlásené za platné minimálne podľa príslušných medzinárodných noriem stanovených v rámci dohovoru a v súlade s nimi.

Článok 10

Konzultácie a spolupráca

1. Príslušné orgány členských štátov podľa potreby vedú konzultácie a spolupracujú s príslušnými orgánmi Spojeného kráľovstva s cieľom zabezpečiť vykonávanie tohto nariadenia.
2. Členské štáty Komisii na požiadanie a bez zbytočného odkladu poskytnú všetky informácie získané podľa odseku 1 alebo akékoľvek iné informácie dôležité pre vykonávanie článku 4 a článku 5 tohto nariadenia.

Článok 11

Výbor

Komisii pomáha výbor zriadený podľa článku 25 nariadenia (ES) č. 1008/2008.

Článok 12

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

1. Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.
2. Uplatňuje sa odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým sa právo Únie prestane uplatňovať na Spojené kráľovstvo a v Spojenom kráľovstve podľa článku 50 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii.

Článok 6 ods. 3 a článok 7 ods. 2 sa však uplatňujú odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.
3. Toto nariadenie sa neuplatňuje, ak do dátumu uvedeného v prvom pododseku odseku 2 nadobudla platnosť dohoda o vystúpení uzavretá so Spojeným kráľovstvom v súlade s článkom 50 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii.
4. Toto nariadenie sa prestane uplatňovať ku skoršiemu z týchto dvoch dátumov:
 - a) dátum nadobudnutia platnosti, resp. dátum začiatku predbežného vykonávania dohody medzi Úniou a Spojeným kráľovstvom, ktorou sa riadi poskytovanie leteckých dopravných služieb medzi nimi, alebo
 - b) 30. marca 2020.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

*Za Európsky parlament
predseda*

*Za Radu
predseda*